

Humanistyka cyfrowa

Dr Anna Mędrzecka-Stefańska

Opis zajęć:

Zajęcia poświęcone są szeroko rozumianej humanistyce cyfrowej, jej aktualnym trendom badawczym oraz otwierającym się możliwościom badawczym, edytorskim i wydawniczym. Celem zajęć jest zapoznanie doktorantów z różnymi definicjami humanistyki cyfrowej oraz praktycznymi realizacjami badań, projektów i działań w tym obszarze. Przedmiotem seminarium jest humanistyka cyfrowa rozumiana nie jako konkretna dyscyplina czy metoda, ale jako zespół różnych praktyk badawczych, wykorzystujących cyfrową (pierwotnie bądź wtórnie) formę przedmiotu badań.

Zakres tematyczny:

1. Wprowadzenie do humanistyki cyfrowej
 - Definicje i granice humanistyki cyfrowej
 - Problem interdyscyplinarności i zespołowości badań
2. Infrastruktura badawcza humanistyki cyfrowej
 - Najważniejsze instytucje i konsorcja wspierające cyfrowych humanistów
 - Infrastruktury badawcze i zespoły
 - Otwarta humanistyka i otwarta nauka (open science, open access)
3. Metody i narzędzia humanistyki cyfrowej
 - Digitalizacja: standardy i narzędzia
 - Badania stylometryczne i atrybucja autorska
 - Badania translatologiczne
 - Wykorzystanie metod humanistyki cyfrowej w literaturoznawstwie i językoznawstwie
4. Projekty i publikacje cyfrowe
 - Monografie cyfrowe
 - Cyfrowe edytorstwo naukowe
 - Dane badawcze: big data, metadane, RDM, FAIR data
5. Wizualizacja danych w humanistyce cyfrowej
 - Wykresy i wizualizacje danych
 - Wizualizacja informacji
6. Problemy i krytyka humanistyki cyfrowej

- Wyzwania metodologiczne
- Etyka badań cyfrowych
- Krytyczna analiza podejścia cyfrowego w humanistyce

Forma zajęć:

Zajęcia będą łączyć elementy teoretyczne i praktyczne. Doktoranci zapoznają się z koncepcjami i definicjami humanistyki cyfrowej oraz podstawowymi założeniami jej badań. Część praktyczna obejmie analizę konkretnych projektów oraz wykonanie przykładowych badań za pomocą ogólnodostępnych infrastruktur cyfrowych.

Forma zaliczenia:

Doktoranci będą proszeni o przygotowanie prezentacji wybranego projektu/narzędzia cyfrowego zgodnego ze swoimi zainteresowaniami badawczymi. Możliwe jest też zaprezentowanie badania przeprowadzonego z wykorzystaniem metodologii humanistyki cyfrowej.

Literatura:

Zwrot cyfrowy w humanistyce. Internet / Nowe Media / Kultura 2.0., red. Andrzej Radomski i Radosław Bomba, E-naukowiec, Lublin 2013. Online: http://e-naukowiec.eu/wpcontent/uploads/2013/05/Zwrot_cyfrowy_w_humanistyce.pdf

Anne Burdick, Johanna Drucker, Peter Lunenfeld, Todo Presner, Jeffrey Schnapp, Digital_Humanities, The MIT Press, Cambridge 2012, Open-access edition: https://mitpress.mit.edu/sites/default/files/titles/content/9780262018470_Open_Access_Edition.pdf

Debates in the digital humanities, red. Matthew K. Gold, Minneapolis : University of Minnesota Press, 2012. Open-access edition: <http://dhdebates.gc.cuny.edu/>

Panorama Literaturoznawstwa Cyfrowego, red. M. Maryl, B. Szleszyński, T. Umerle, <https://nplp.pl/kolekcja/panorama-literaturoznawstwa-cyfrowego/> (digital-born)

Literatura uzupełniająca:

Halawa M., Nowe media i archiwizacja życia codziennego, „Kultura Współczesna” 2011, nr 4, s. 27-41.

Manovich L., Nauka ścisła o kulturze? Informatyka społeczna, humanistyka cyfrowa i analityka kulturowa, [w:] Metody badania i odkrywania miasta w danych, Instytucja Kultury Katowice – Katowice Miasto Ogrodów 2015, s. 23 – 39.

Radomski A., Humanistyka cyfrowa w praktyce – analiza i wizualizacja obrazów, Roczniki Kulturoznawcze, 2015, nr 6(4).

Solska E., Nowa Respublica Litteraria? Humanistyka cyfrowa jako metaorientacja współczesnych badań humanistycznych, *Roczniki Kulturoznawcze*, 2016, nr 7(1).

Rybicki J., Stylometria w służbie tłumacza (na przykładzie własnych przekładów), „*Rocznik Przekładoznawczy*” 3-4, 2007/2008, s. 171-181.

<https://www.routledge.com/Digital-Analysis-of-Vaults-in-English-Medieval-Architecture/Buchanan-Hillson-Webb/p/book/9781138541337>

V. Osińska, Mapy nauki. Badania, potencjał oraz wyzwania w przykładach, Toruń 2021

Nicolas Guillerat, John Scheid, Milan Melocco, *Starożytny Rzym. Infografiki*, Poznań 2021
<https://www.rebis.com.pl/pl/book-starozytny-rzym-infografiki-john-scheid-milan-melocco-nicolas-guillerat,SCHB10694.html>

D. Smołucha, Humanistyka cyfrowa w badaniach kulturowych. Analiza zjawiska na wybranych przykładach, Kraków 2021

M. Maryl, *Kim są polscy humaniści cyfrowi*, „*Teksty Drugie*” 1/2017,
<https://journals.openedition.org/td/2058>

J. Ucińska, *Humanistyka cyfrowa : problemy definiowania pojęcia*
<http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-031d4997-d035-4246-80c1-8a9ecbce5141>